

ВІД ЧОГО ЗАЛЕЖИТЬ УСПІХ ВИХОВАННЯ В СІМ'Ї

1. Сприятливий мікроклімат у родині.
2. Спільна діяльність членів сім'ї, що
3. Справедливий розподіл обов'язків, взаємодопомога та взаємопідтримка.
4. Спільний життєвий світогляд.
5. Оптимістичні настрої родини.
6. Особистий приклад батьків – головний метод родинного виховання (наслідування досвіду).
7. Шанування членів родини, повага до старших.
8. Бережливе ставлення до природи.
9. Активна участь дітей у сімейному житті.
10. Відсутність насилля в родині.
11. Збереження родинних традицій і звичаїв.
12. Відбір телепередач, інтернет-сайтів.
13. Любов до читання, створення родинної бібліотеки.

Виховання дітей. Помилки батьків

Рано чи пізно ми розуміємо, що дитина потенційно здатна до відповідальних вчинків, у неї є права, інтереси, переконання і засноване на цьому право вибору.

Від чого залежить результат виховання сина або дочки? Чому часто батьки не розуміють, звідки з'являються проблеми взаємин «батьків і дітей». Адже запитуючи: «У кого ти тільки такий уродився?», ми запитуємо себе, тому що з маляти виходить саме те, що закладають у нього батьки генетично та під час його зростання і розвитку. Прямо й опосередковано ми впливаємо на формування характеру дитини власним прикладом, особистістю, манерою спілкування, заборонами, вимогами, мірою свободи й відповідальності, яку даємо дитині.

Багато батьків засмучуються, коли втрачають контроль над поведінкою своїх дітей. Як свідчить практика сімейних взаємин, деякі стійкі стереотипи виховання й підходи у стосунках із дітьми — неприйнятні.

Діти будь-якого віку потребують любові та уваги. Якщо хлопчик не відчуває підтримки батька, він «убирає» в себе материнську модель поведінки. Адже для того, щоб стати чоловіком, ним мало народитися — потрібний зразок для наслідування. Хлопчик повинен відчути себе чоловіком, поводитися, як чоловік тощо.

У дівчаток — свої взаємини з татом. Адже саме батько допомагає дочці усвідомити, що вона гарна, розумна, успішна. Комплімент батька дочка запам'ятає надовго, а головне — повірить у те, що вона дійсно розумна і красуня. До того ж, дівчинка зазвичай хоче бачити у своїх обранцях ті ж якості, які подобалися їй у батькові.

Як же уникнути серйозних і розповсюджених помилок виховання?

Не карайте строго. Батьки, котрі карають своїх дітей занадто суворо, роблять серйозну помилку. Дисципліна ефективна, якщо вона помірна. Наприклад, доцільно давати дитині більше вільного часу, не відмовляти їй, коли вона просить зробити перерву в роботі або навчанні, не смикати її постійно і з будь-якого приводу.

Не доскіпуйтеся до дитини. Якщо ви думаєте, що постійні зауваження змусять вашу дитину робити те, що вам подобається, ще раз гарненько подумайте. Адже мозок людини схильний ігнорувати одноманітні нудні команди. Імовіріше, що доскіпування погіршать поведінку вашої дитини, у неї сформується стійкий психологічний бар'єр, який дуже важко буде усунути надалі.

Не йдіть на компроміс. Якщо ви заявили про якісь правила, будьте готові витримувати їх. Звичайно ж, не варто встановлювати армійські порядки у вихованні своїх дітей. Але дитина має розуміти, що якщо ви сказали «ні», це дійсно «ні». Тоді вона з'ясує, що істериками й капризами свого не досягнеш.

Не застерігайте надміру. Безумовно, ваш святий обов'язок — оберігати улюблене чадо, але не менш важливо дозволити дитині хоч іноді вчитися на власних помилках. Логіка цієї поради така: не застерігайте дитину постійно, а дайте їй зрозуміти, що якщо в житті вона переживе якусь невдачу, зробить помилку й оступиться, то потрібно винести з цього певний урок.

Не перехвалюйте. Дуже важливо для стимулювання гарної поведінки дитини хвалити її за хороші вчинки. Однак, якщо хвалити будь-який вчинок, є небезпека знівелювати похвалу: дитина перестане розуміти, за що ви її хвалите, або почне перебільшувати свої можливості.

Не напружуйте навчанням. Звісно, знання важливі, але розповсюджена помилка батьків: надавати перевагу готовим знанням і зневажати творче мислення дитини. Психіатричні дослідження свідчать: якщо батьки надмірно наповнюватимуть голову дитини готовими фактами або знаннями, то навчити дитину думати творчо буде дуже важко. А саме здатність мислити творчо може допомогти дитині відмовитися від нереальних ідей, знайти правильне вирішення проблеми.

Не зневажайте почуття. Дуже важливо вміти володіти своїми почуттями, але водночас не боятися їх виявляти. Одна з розповсюджених помилок у

вихованні дітей полягає у зневажанні почуттів дитини. Наприклад, батьки забороняють плакати. Набагато краще поспівчувати, аби дитина знала, що батьки її розуміють.

У підлітковому віці роль батька зростає ще більше. Саме тато нерідко стає експертом у шкільних проблемах, учить сина, як поводитися з однолітками (і, якщо потрібно, пояснює, як дати їм відсіч). Треба бути особливо уважним до сина: частіше розмовляти з ним про щось своє, чоловіче, ходити удвох гуляти тощо.

Ще одна почесна функція, яку може виконувати батько, — допомога в підготовці уроків. Не обов'язково постійно сидіти поруч із дитиною, але проконтролювати, чи правильно виконане завдання, тато може (а мама в цей час спокійно варитиме макарони чи прасуватиме білизну).

Намагайтеся виховувати дитину в підлітковому віці під час її навчання. Адже виховання й освіта — складові єдиного процесу становлення особистості юнака.

Особливо важливо намагатися ретельно добирати для підлітка хорошу літературу. Адже на процес виховання й інтелектуального розвитку

Ціль батьків — зробити так, щоб душа дитини увібрала якнайбільше любові, радості й позитивних емоцій.

Батькам про уникнення насильства у взаємодії з дітьми

Не можна карати і сварити дитину:

- під час хвороби або неповного одужання. Психіка людини у цей час особливо вразлива, реакції непередбачувані;
- під час їжі, гри, роботи, після сну та перед ним;
- одразу ж після фізичної чи душевної травми (падіння, бійки, нещасного випадку);
- коли дитина вже не справляється зі страхом, неухважністю, лінощами, роздратуванням, будь-яким недоліком;
- у випадках, коли щось не вдається;
- коли внутрішні мотиви вчинку вам незрозумілі;
- коли ви самі стомилися, засмучені або схвильовані. У такому стані лють підказує завжди неправильні кроки.

Не сваріть дитину за те, що вона посміла гніватися на вас. Навпаки, поставтеся до неї, до її обурення з розумінням і повагою: допоможіть їй усвідомити і сформулювати свої претензії до вас.

Тільки тоді, коли емоції вщухнуть, розкажіть дитині про те, як ви переживали, коли вона виявляла свій гнів. Знайдіть разом із нею вдалу форму висловлювання претензій.

Поспостерігайте за собою. Дуже часто ми самі притлумлюємо своє роздратування, терпимо його доти, доки воно не вибухне, як вулкан, яким уже не можна керувати. Набагато легше й корисніше вчасно помітити своє незадоволення і проявити його так, щоб не принизити дитину, не звинуватити, а просто виявити своє незадоволення.

Учіть дитину розуміти себе та інших. Якщо дитина навчиться усвідомлювати свої почуття й почуття інших, вона зможе свідомо обирати мирні форми боротьби й захисту.

Ще одна помилка: батьки сварять дитину і стверджують, що вона ледар, боягуз, негідник. І дитина вірить. Будь-яке твердження сприймається однозначно: ніякого переносного змісту.

Слід запам'ятати:

- якщо дитину постійно критикують — вона вчиться ненавидіти;
- якщо дитина живе у ворожнечі — вона вчиться агресивності;
- якщо дитину висміюють — вона стає замкненою;
- якщо дитина зростає в докорах — вона починає жити з почуттям провини.

І навпаки:

- якщо дитина живе в терпимості — вона вчиться сприймати інших;
- якщо дитину підбадьорюють — вона починає вірити в себе;
- якщо дитину хвалять — вона вчиться бути вдячною;
- якщо дитина зростає у чесності — вона вчиться бути справедливою;
- якщо дитина живе у безпеці — вона вчиться вірити людям;
- якщо дитину підтримують — вона вчиться цінувати себе.

Роздратування, гнів — це руйнування внутрішнього світу.

1. Руйнування внутрішнього світу починається зі зміни настрою, появи неприємних почуттів і відчуттів. Намагайтеся вловити цей момент і зрозуміти причини змін настрою, заспокоїти себе. Якщо ви людина віруюча, помоліться, погані думки покинуть вас, і ви збережете в собі спокій,

2. Якщо все марно — роздратування зростає, виявляється в міміці, жестах, інтонації, словах, то подивіться на себе збоку з гумором: «Яке в мене сердите, смішне обличчя, які смішні нотки з'явилися в моєму голосі». Зупинитися вам допоможе думка: «Треба бути терпимим до вад ближнього». Перетворіть думку на благо вам: усміхніться ближньому, доброзичливим жартом розрядіть ситуацію.

3. А якщо й це не допомогло, а гнів продовжує зростати, ваші щоки сполотніли або почервоніли, губи й кулаки стиснуті, голос затремтів — ви можете зупинити себе:

- переключивши увагу зі стимулу, що викликає агресію, на щось нейтральне або приємне: згадайте приспів улюбленої пісні, порахуйте подумки від одного до десяти;
- глибоко дихаючи;
- випивши холодної води;
- порухавшись;
- розтиснувши кулаки й зуби;
- висловивши свій стан вербально.

4. Якщо ви з цим не впоралися, то розрядка гнівом може образити іншу людину, після чого настає каяття. Але може бути запізно.